

Már kora tavasszal öntözni kell

236 millió köbméter vizet tudnak szállítani a szivattyúk a földekre az ATIVIZIG területén

Egyre több szó esik vízgazdálkodásról, hogy az idei vízellátásra alaposan fel kell készülni, mert könnyen előfordulhat, hogy az 1968-as száraz nyár megismétlődik. Ennek szellemében tevékenykednek az Alsó-tiszvidéki Vízügyi Igazgatóságnál mindazok a szakemberek, akik elsősorban az öntözővíz szolgáltatásával foglalkoznak.

Már az elmúlt év decemberében felhívással fordultak az öntözéssel foglalkozó mezőgazdasági nagyüzemekhez, hogy az 1972. évi öntözővízigényüket jelentsék be. Ezt a négy megyére kiterjedő feladatot nagyrészt az öntözésüzemeltetők, vízkormányzók és a foglalkozó vízi társulatok (Szeged, Hódmezővásárhely, Szentes, Békésszentandráshely) közreműködésével bonyolítják le. A begyűjtött területi vízmennyiségi adatok alapján állítják össze éves vízszolgáltatási tervüket, amely 1972. évre 59 ezer 623 kh (34 370 ha) öntözése és 4910 kh (2826 ha) halastó vízellátása.

A fenti terület megöntözése érdekében összesen 236 millió köbméter víz átemelésére van szükség, amelynek legnagyobb részét — mintegy 180 millió köbmétert — szivattyúkkal kell megmozgatni, több méter emeléssel. Az említett vízmennyiség ki-termelésére, mérésére, a termelő üzemekig történő el-kormányzására — az említett vízi társulatokkal együtt — 11,2 millió forintot irányoztak elő mint állami költséget, további 3 millió forint

olyan összeget, amelyért közvetlenül termelő feladatokat látnak el.

A feladat ellátásához megfelelő szervezettel, gépparkkal rendelkezik az ATIVIZIG. Az úszóművek javítását, még az ősz folyamán befejezték, jelenleg a stabil (állandó jelleggel beépített) szivattyúk és erőgépek javítása is a befejezéshez közeledik. A mozgó — elsősorban úszóműre szerelhető — gépek egész sora arra vár, hogy megkezdődjön a tavaszi felvonulás.

Rendkívül sokoldalú, alapos szervező munkát igényel, a mintegy 16 fővizkivételi helyre, közel 80 darab gépegység a hozzá tartozó 40,45 m³/sec névleges teljesítményű szivattyú, „csatasorba” állítása. Nagy figyelmet kell szentelni az öntözés felkészülésére, ezt mi sem indokolja jobban, mint a csapadékmentes ősz és talán csapadékosabb, még szegényebb tél. A két évszak csapadékháánya együtt már nagyon közel jár a 200 mm-es értékhez, ami a sokévi átlag 30—35 százaléka. Ezt a helyzetet figyelembe véve, feltétlenül arra kell számítani, hogy az 1972. évi öntözés korábban kezdődik majd. Éppen ezért még februárban megkezdik a szerződésalkotást a vízszolgáltatásra és ha az időjárás változatlanul csapadékmentes marad, márciusban az egységeket is felvonultatják.

Azoknak a halastavaknak, amelyeknek vízellátása kétirányú (élővíz és belvíz,

mint pl. a Szegedi Állami Gazdaság Fehér-tava, vagy a tömörkényi Állomásművelési társaság) teljes vízellátását az élővízfolyásból, jelen esetben a Tiszából kell biztosítani, ha az időjárás továbbra is csapadékmentes marad. Van még tennivaló az indulásig, mert az öntöző főművek őszi felülvizsgálatakor megállapított további tennivalókat csak részben tudták befejezni. Nagyobb volumenű munkák folynak pl. az algyői fővíz-kivételén, is amelyet 760 ezer forint költséggel bővítenek, hogy a nagyobb igényeket is ki tudják rajta elégíteni. Hasonló költséggel felújítják a Maros jobb parti öntözőrendszer ellátó fővíz-kivételét, amely a maroslelei, földéki és makói térségeket látja el öntözővízzel.

Jelenleg a talajvíz lényegesen alacsonyabb a sokévi átlagnál 2—3 méterre található a felszín alatt. Szinte valamennyi öntözőrendszerben folyamatosan figyelemmel kísérik a talajvíz mozgását, amelyből megközelítő következtetéseket vonnak le a talaj nedvességi állapotára, ebből pedig az öntözés szükségességére.

Feltétlenül arra kell gondolni, különösen a termelő üzemeknek, hogy szükség lesz a kora tavaszi öntözésre, amely magába foglalja az őszi gabonák korai öntözését is. A talajnedvesség további csökkenését még a tavaszi bőségi szelek is tovább fokozzák, tehát ahol erre mód és lehetőség van, fel kell készülni az öntözésre.

Mindenki fóruma

Mit miért nem? Mit hogyan? Mikor? Miből? Miért? VALASZOK A TANACSTAGOK BESZÁMOLOIN ELHANGZOTT KÉRDÉSEKRE

A válaszadók csapata még mindig ugyanaz: Tölgyesi Béla, a városi tanács építési osztályának vezetője, Korek József dr., az I. kerületi tanács hivatalt elnöke és Bárdos Miklós, a Városgazdálkodási Vállalat igazgatója. A téma most is „rázós”: a játszótérek, a parkok, a fásítás.

Egy, csak egy játszótér

Elsőször is két kérdés: Berta Imre (18-as számú választási kerület) szeretné, ha a Petőfi Sándor sugárút—Bécsi körút—Alföldi utca környékén, nyilván az új egyetemi lakónegyed táján, játszótérrel rendezne be a tanács; Szabolai István (32-es körzet) javasolja, hogy a Lechner tér egy része legyen játszótér. Sok kérdés: miért nem gondozzák jobban a város parkjait, játszótéreit?

A válasz röviden valamennyi kérdésre: nincs rá pénz. Mert bár kevés a zöldterület, a játszótér a városban, s a közlekedés érdekében még csökkent is területük, 1972-ben csupán a Hajnóczy utcai játszótérát tudja a tanács kialakítani. Egyedül Tarjánban kedvező a helyzet: ott a beépítés sem sok zöldterületet biztosít és a megszűnt Csillag téri játszótér helyett is lesz másik.

Ki vigyáz a közterületekre?

A parkok gondozásában tavaly egy aprócskát előbbre lépett a városgazdálkodás, a rendszeres gépi kaszálás megakadályozta a zöldsávok elgazosodását. Az idén az újszegedi zöldterületeket is gondozzák majd, csakúgy, mint a tarjániakat. A parkok küllemének csinosítását nem látja biztosítottnak a vállalat: a Nagykörút park-sávjában nincs elég virág-

ágy, a Széchenyi téri, a Kálvin téri és a többi belvárosi közterület park is már évek óta egyforma. Igaz, a Széchenyi téren 1970-ben a barázdák helyett hortenziát ültettek ki, de a gumók felét hazavitték a járókelők. Talvaly pótolták őket, de anynyi pénz azért nincs a városgazdálkodásnak, hogy a szegedi háztartásokat ellássa ingyen hortenziával.

A rongálások kérdése nagyon hűsba vágó. A köztisztasággal kapcsolatban már volt szó a Nagykörútról, ahol a Tolbuhin és a Petőfi Sándor sugárút sarkán is tönkréteszik a zöldsávot. Ha ezeket és a többi rongálást a kerületi hivatal a maga pénzén hozatja rendbe, s nem igyekszik majd áthárítani a költségeket a felelőtlen tetesekre, a meglevő kis pénz is elfogy haszontalanul.

Még néhány példa, mert nem árt, ha az egész lakosság tudja, hogyan megy tönkre rövid idő alatt, amit szinte tegnap hoztunk létre. Ha a városban valami igazán a közönségtől van, azok a zöldterületek, melyek egészségünket, jó közérzetünket szolgálják. S lám, Tarjánban, a 115-ös, 116-os számú házak előtt a parkban állnak az autóbuszok (már volt korábban szó róla, hogy a bentonlelel elfoglalja a kisközpont helyét). Szintén Tarján: a még garanciális időben beültetett iskolai udvarát máris tönkretették a járművek. Melyek nem az úttesten, hanem keresztül-kasul közlekednek; az óvoda hintáit tönkretették, s a kárnak természetesen nincs gazdája.

Nagy divat a kutya, gazdák egészségügyi sétára a játszótérre, parkokba viszik őket. Meggondolandó, hogy a fővárosi tanács példájára a szegedi tanács is rendeltet tiltsa ki a kutyákat a közparkokból.

Kérdés csupán, ki fogja betartatni ezt a rendeletet? Egyáltalán ki vigyáz a közterületen levő vagyona? A parkör manapság — ha lé-

tezik is néhány a városgazdálkodási vállalat kötelekben — nem hatósági közeg. Magának a lakosságnak, a tarjániaknak, újszegedieknek kellene jobban vigyázni, akár gondozhatnák is a házuk előtt levő kis zöldsávokat. Ilyesmire is van már példa! Kitűnő ötletnek tűnik az 59-es körzetben elhangzott javaslat: vállalkozók az iskolák úttörőcsapatát védnökseget egy-egy utca felett.

Alig van pénz fásításra

Kopárak az utcák, hiányoznak a fák, néhol csak egy-kettő, másutt egész sorok. Az I. kerületi hivatal idei költségvetésében 300 ezer forint van fásításra, illetve ennek az összegnek a fele a meglevő fák gondozására, nyesésére szolgál. Ezeket a munkákat szakmérnök irányítja és ellenőrzi, nem valószínű, hogy ma már rosszul nyessenek a fákat.

Az I. kerület a saját területére már tavaly készített fásítási programot, ezt most az egész városra kiterjeszti az a bizottság, mely az építési osztály mellett alakult ebből a célból. Felmerik, hogy mely utcákban van szükség a hiányok megszüntetésére, s melyekben teljes fásításra. A bejelentések és felmérések alapján sorrendet, programot dolgoznak ki. S most jön a bibi: a városgazdálkodás szerint a fák pótlására rendelkezésre álló összeg még arra sem elég, hogy a belvárosban pótolják a hiányzó fákat. A munka olcsóbbá tételére mindenestre azt javasolják, hogy egyelőre csak a várost övező erdőkből ültessünk át — földlabdával együtt — fákat a belső területre, exterrá fajtákat, melyeket esetleg valahonnan messziről kell hozatni, majd csak a későbbi években, amikor már túl leszünk a program megvalósításának nehezen.

A Galéria ürügyén

Az utóbbi időben a *Dél-magyarország* hasábjain egyre több olyan cikk jelenik meg, amelyek Szeged képművészeti életével, annak fejlődésével vagy az „ott-hont adás” kérdéseivel foglalkoznak. Gondoljunk csak a szegedi Galéria, vagy a naiv festők múzeuma megteremtése érdekében írt figyelemre méltó cikkekre. Aki ezeket derűlátóan szemléli, az „valami kezd itt kialakulni” felkiáltással nyugtázhathatja a kérdést. Én azonban úgy érzem, hogy ennél bonyolultabb dolgokkal állunk szemben.

*

A Galéria létrehozásának kérdését felvető első cikkek egyikében a szerző kéri az olvasókat, hogy véleményüket, javaslatukat írásban küldjék el a múzeumnak. Így közös munkával, javaslatokkal bizonyos, hogy a Galéria megteremtése, feladata stb., jobban tisztázható lenne. Nagyon jó ötlet, de nézzük csak meg a dolgok másik oldalát is.

Tandi Lajos Kinek a Galéria című cikkéből idézek: „Izgalmas vitákat váltott ki az ügy, sok beszélgetés alkalmával vetődött fel a Galéria-kérdés, vélemények csaptak össze, azonban egy kezemen meg tudom számolni a múzeumhoz érkezett leveleket. Ezt még a sem szépi, hogy két hozzájárulást a Dél-magyarország közölt. Hol van hát a nagy szóbeli aktivitás!”

Ez is ezt támasztja alá, hogy Szegednek nincs a város nagyságához, Délal-

fold kulturális centrumához méltó képművészetet támogató tömegbázisa. Egy-egy kiállítás megnyitására mindig ugyanazt a 20—30, elsősorban értelmiséget látogatjuk. A szomszédos Hódmezővásárhelynek van tömegbázisa, s vajon miért van? Voltam vásárhelyi tárlatmegnyitón többször is. Valóságos tömeg volt jelen! És nemcsak értelmiségiek, hanem a helyhez méltóan ünnepi öltözött parasztok is. Vásárhelyen a képművészet és a tömeg együtt él! Tapasztaltam, ha egy festő bemegy egy vásárhelyi tanyaúdvárra, nem tartják furcsának, ha festeni akar. Miért ilyen közvetlen a kapcsolat, s főleg mi az, ami ezt a kapcsolatot fenntartja?!

*

Egyetlen szóval nem is lehet válaszolni erre a kérdésre. A vásárhelyi művészek a haladó hagyományok alapján új alföldi művészetet teremtettek meg, amelyben a tájat és a benne élő embert korszerű eszközökkel, de közhírtően ábrázolják. A szemlélő, képekben gyönyörködő ember érti a mű mondanivalóját. Nincs új az alkotó művész és a műalkotás szemlélő ember között. Az egyszerű ember is megszólíthatja a képet, s az válaszol, mert a műalkotás az ő életét tükrözi, az ábrázolt probléma az ő problémája.

Most, amikor előtérbe került a Galéria megteremtésének kérdése, elgondolkodtatnak a vásárhelyi tapasztalatok.

talatok. Nem is a Galéria létrehozása, helye az elgondolkodtat, hanem a művészet új otthonának szerepe, feladata.

A Galéria ne legyen állandó kiállítás, anyagát cseréljék, a falra kerülő képek tükrözzék a város művészi életét, és a kiállító művészek fejlődését. Adjon képet az ide seregülő vidékieknek, turistáknak a város művészeti életéről.

De legfontosabb, hogy a Galéria járuljon hozzá a műértő, művészpártoló tömeg kialakításához. Úgy érzem, hogy ez alá kell rendelni az összes többi szempontot, s azokat a tényezőket kell elsősorban jól megfontolni — a vásárhelyiek példája alapján —, amelyek ezt meghatározzák, kialakítják, mert minden ennek a függvénye.

Nagy László

Kempingbútorok bemutatói

Az utazási irodákkal egy időben a nyaralási cikkek egyik legfőbb magyar exportőre, a Hungarocoop Vállalat is az új idényre készülődik. A napokban nyílt meg Bukarestben az „évadnyitó” kiállítás, elsősorban a szakemberek számára. A Hungarocoop négy éve szállít kempingfelszereléseket Romániába, az elmúlt évben több mint 150 ezer rubel értékben. Az idén a román cé-

gek 210 ezer rubel értékben akarnak vásárolni a szabad idő fontos kellékeiből. A romániai kiállítást Bejrutban, Poznanban, Szalonikiben és Bagdadban követik tavaszi bemutatók.

A Hungarocoop tavaszi kiállításain első ízben mutatja be legújabb modelljeit. Új cikkek: a Rita hintaágy, a Szolemio strandhegy, a Kanada ágy.

A legszebb férfikor

ÚJ FILMEK

Magyar film. Írta: Erdős Zoltán novellájából. Simó Sándor. Operátor: Zsombolyai János. Zene: Tamásy Zdenkő. Rendező: Simó Sándor (akinek a Szemüvegesek után ez a második játékfilmje). Főbb szereplők: Lattinovits Zoltán, Ronyecz Mária, Szemes Mari, Bujtor István, Novák István, Bozóky István, Meszléri Judit, Timár Éva.

Alker Tamás a legszebb férfikorból, a negyvenesek derékadába eljutva elől kezdheti az életét. Persze nem a biológiai életét, az abszurdum lenne, a társadal-

mi életét, amit a film nyomatékosan két tényező betonoslopaihoz szögez: állás (egzisztencia, karrier, felszín) maradás, ki-ki választja elzár, ambíciója szerint) és lakás. Alker Tamás újságíró, aki valamit valamit elrontott, s ezen a pályán (bár tévedni emberi dolog) az ilyesmi gyakran csak igen körülményes úton-módon korrigálható. Am a szakmai visszalépésének elemzésével, az ismételt előrelépés kiküzdésének motívumaival (önmagában is bármilyen csábító lehetőségeket kínál) lényegében szűk körön belülre kényszerülne vissza a történet.

Ezért Simó Sándor, a film író-rendezője a másik tényező, a lakásszerzést választja, hogy a legszebb férfikorról az általánosítások szintjén is tudjon gondolatokat közölni. Tovább szűkítve a kört, hogy az egyszerű, hétköznapi riportanyagon is belül valami drámaszerű folyamatot vezethessen le, egyetlen napra, hétköznapra sűríti a cselekményt, melynek természetesen nem a dátuma, hanem a tartalma a fontos: pénzt kell szerezni egy hirtelen felajánlott önálló lakás átmeneti birtoklásáért, késztendő tulajdonjogáért. Nem kevés pénzt, nem sokat, húsz-

N. L.